

Devlet cezada rekor kırdı

İSMMMO'nun Maliye Bakanlığı verilerinden hazırladığı rapora göre 4 buçuk yılda ayda ortalama 1.2 milyar TL olmak üzere toplamda yaklaşık 68.2 milyar TL ceza kesildi

Devletin 'kamu düzenini sağlamak' amacıyla kestiği para cezaları hızla artıyor. 2005 yılında toplam 8.7 milyar olan para cezası, 2009'un ilk altı ayında ikiye katlanarak 15 milyara geçti.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün verilerinden yararlanarak hazırladığı "Cezalandırıyoruz" başlıklı rapora göre, son 4.5 yılda ağırlığı vergi cezaları olmak üzere ayda ortalama 1.2 milyar liralık para cezası kesilirken, 'kurallara uymayan' kişi ve kuruluşlara 64.5 milyar liralık fatura çıkartıldı. Son olarak Doğan Medya Grubu'na kesilen 3.7 milyar TL'lik vergi cezası da eklendiğinde 4.5 yılda kesilen ceza miktarı 68.2 milyar TL'yi buldu. Bu cezaların yalnızca yüzde 22.4'ü, yani 19 milyar lirası tahsil edilebildi.

Bu hesaplama göre, Maliye, 2005 yılından bu yana kişi başına 895.3 liralık ceza kesmiş oldu. Rapora göre en çok para cezası kesilen kent 19.8 milyar lira ile İstanbul olurken, Bayburt 8 milyon lira ile son sırada yet aldı. Cezaların yüzde 75'i ekonomik olarak çekim merkezi olan 10 ilde kesildi.

'NE KOPARSAM KÂR' ANLAYIŞI

İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan, verilere ilişkin değerlendirmesinde kesilen rekor ceza tutarlarına karşılık tahsilâtın ise çok düşük oranlarda kaldığına dikkat çekti. Bunu devletin hemen her alanda "ne koparsam kar" anlayışıyla ceza yağdırmasına bağlayan Arıkan, "Bu rakamlar, olur olmaz yerde ceza kesildiğini, ancak konu davalık olunca idarenin kaybettığını gösteriyor" dedi. Kesilen cezaların her yıl katlandığına dikkat çeken Arıkan, 2005 yılında kesilen cezaların toplamı 8.7 milyar lira iken,

2006 ve 2007'de bu rakamın 13 milyar liraya yükseldiğini bildirdi. Rapora göre, küresel finansal krizin yaşandığı 2008'de bu rakam 14.8 milyara ulaştı. Kriz nedeniyle iç piyasanın yoğun durgunluk içinde bulunduğu 2009'un ilk altı ayında ise hükümet "kamu düzeni için" kestiği para cezasının tutarını 15 milyar liraya ulaştırarak rekor kırmış oldu.

PLANLANANIN 5 KATI

2009 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı'nda, gelirler 248 milyar 759 milyon lira, giderler 262 milyar 110 milyon TL olarak öngörülürken, toplam gelirlerin 202 milyar 90 milyon lirası vergilerden, 3 milyar 754 milyon 158 bin lirasının kesilecek "cezalardan" sağlanması öngörüldü. 2009 yılında kesilen cezalardan tahsil edilerek bütçeye girecek tutar 3.7 milyar olarak planlansa da tahakkuk eden miktar altı ayda Muhasebat Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre 15 milyar liraya ulaştı. Bunun 12 milyar 390 milyon lirasını vergi cezaları, 1 milyar 992 milyon lirasını idari para cezaları, 340 milyon 452 bin lirasını yargı cezaları, 120 milyon 852 bin lirasını pay ayrılan idari para cezaları, 138 milyon 153 bin lirasını da diğer idari para cezaları oluşturdu. Maliye'nin bu yılki para cezası tahakkuklarının arasında en önemli pay Doğan Yayın Holding (DYH) ve petrol devi BP'nin oldu.

YURTTAŞ ÖDEYEMEDİ

İdari para cezaları kapsamında ise yurttaş 555 milyon 792 bin lira trafik cezası, 17 milyon 744 bin lira da çevre cezası yazıldı. Bu şekilde 6 aylık dönemde yurttaş her gün ortalama 83 milyon 234 bin lira ceza ile karşı karşıya kaldı. 15 milyar liraya yak-

Maliye Bakanlığı verilerine göre 4,5 yılda devlet tarafından kişi başına 895,3 TL ceza kesildi.

laşan cezaya karşılık vatandaş bunun sadece 1.8 milyar liralık bölümünü ödeyebildi.

Cezaya konu olan durumlardan bazıları şöyle: Uzman olmayıp da laboratuvar açmak, diplomasız ve belgesiz ebelik, doktorluk, hemşirelik yapmak, durak dışında yolcu indirmek, izin belgesi almadan kenevir ekimi yapmak, çocuğunu okula göndermemek, izinsiz posta kutusu açmak, işyerini bildirme hükümlüğüne uymamak vb.